

คำวินิจฉัยของ นายสุจินดา ยงสุนทร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๖/๒๕๕๕

วันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพลังใหม่

ความเป็นมา

นายทะเบียนพรรคการเมือง ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “ผู้ร้อง” ได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยหนังสือลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคพลังใหม่ด้วยเหตุที่ พรรคไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ กล่าวคือ ในการประชุมใหญ่วิสามัญพรรค ครั้งที่ ๒/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๔ มีผู้เข้าร่วมประชุมไม่ถึง ๑๐๐ คน จึงไม่ครบองค์ประชุมตามหลักเกณฑ์ ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับพรรค ข้อ ๗๐ วรรคสอง

ต่อมาเมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ในขณะที่ศาลรัฐธรรมนูญยังไม่ได้พิจารณาวินิจฉัย คำร้องที่กล่าวข้างต้น ผู้ร้องก็ได้เสนอคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคพลังใหม่อีกเป็นคำร้องที่ ๒ โดยอ้างเหตุว่าพรรคพลังใหม่ไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๓๕ และมาตรา ๖๒ แห่งพระราช บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับเดียวกัน กล่าวคือ หัวหน้าพรรคไม่ได้จัดทำรายงานการดำเนินกิจการ ของพรรคในรอบปีปฏิทิน ๒๕๕๔ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายใน เดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ตามมาตรา ๓๕ อีกทั้งพรรคพลังใหม่ ซึ่งได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุน เพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง มิได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนดังกล่าวในรอบปีปฏิทิน ๒๕๕๔ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๒

การรับเรื่องไว้พิจารณาวินิจฉัย

ในคำวินิจฉัยที่ผ่านมาหลายคดี ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอจนมา ตลอดว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ในการสั่งยุบพรรคการเมืองตามที่นายทะเบียนพรรคการเมืองเสนอเรื่อง ให้พิจารณาตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ถึงแม้ว่า

ในคำวินิจฉัยส่วนคนที่ผ่านมาข้าพเจ้าจะได้แสดงความเห็นที่ต่างไปจากคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ในประเด็นนี้ก็ตาม แต่โดยที่ตามมาตรา ๒๖๘ ของรัฐธรรมนูญ คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญมีผลผูกพันทุกองค์กรของรัฐ ข้าพเจ้าจึงจำเป็นต้องยึดถือและปฏิบัติตามบรรทัดฐานที่ศาลรัฐธรรมนูญได้วางไว้ ด้วยเหตุนี้ จึงเห็นว่าศาลรัฐธรรมนูญย่อมมีอำนาจรับคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง ในกรณีนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

อย่างไรก็ดี อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ฯ นั้น จะต้องตีความโดยเคร่งครัดว่าเป็นเพียงอำนาจในการสั่งให้ยุบพรรคการเมืองและ เฉพาะในกรณีที่ระบุไว้ในมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง เท่านั้น ศาลรัฐธรรมนูญไม่มีอำนาจที่จะวินิจฉัยว่า หัวหน้าพรรคการเมืองใดละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ หรือไม่ เพื่อประโยชน์ในการที่นายทะเบียนจะนำคำวินิจฉัยไปเป็น หลักฐานในการเรียกค่าปรับจากหัวหน้าพรรคการเมืองที่ละเมิดบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้น

คำวินิจฉัย

พิจารณาเอกสารประกอบคำร้องทั้งสองและคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของนายชาติ อาทิตตัง รong หัวหน้าพรรคคนที่ ๑ ปฏิบัติหน้าที่แทนหัวหน้าพรรคพลังใหม่แล้ว เห็นว่ามีหลักฐานเพียงพอให้ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยคำร้องได้

เกี่ยวกับคำร้องที่ ๑ ที่ผู้ร้องอ้างว่าผู้ถูกร้องไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราช บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ นั้น มาตราดังกล่าวบัญญัติในวรรคหนึ่งว่า “ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองต้องประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้แทนของ สาขาพรรคการเมือง และสมาชิก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง”

ส่วนข้อบังคับพรรคพลังใหม่ พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๓๐ วรรคสอง บัญญัติว่า “องค์ประชุมใหญ่ ตามข้อนี้จะต้องมีผู้เข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน”

ผู้ร้องชี้แจงว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏว่า บัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่วิสามัญพรรคพลังใหม่ ครั้งที่ ๒/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๔๔ ที่พรรคพลังใหม่จัดส่งให้นายทะเบียนพรรคการเมือง นั้น มีถึงลำดับที่ ๑๐๘ แต่จากการ ตรวจสอบพบว่ามีลำดับที่ซ้ำกันและไม่ต่อเนื่อง ๒ รายการ ไม่มีลำดับที่ ๒๔ ลำดับที่ ๔๕ ถึง ๕๔ จำนวน ๑๐ ราย ทำให้จำนวนผู้มีชื่อเข้าร่วมประชุมครั้งนั้นมีจำนวนทั้งสิ้นเพียง ๕๘ คน อีกทั้งปรากฏ การสอบสวนข้อเท็จจริงว่า ในจำนวน ๕๘ คนนี้ยังมีผู้ที่ให้ถ้อยคำว่า ตนไม่ได้เป็นสมาชิกพรรค ไม่ได้เข้าร่วมประชุม และไม่ได้ลงลายมือชื่อรวมทั้งสิ้น ๑๗ ราย และผู้ที่ให้ถ้อยคำว่า ตนไม่ได้เข้าร่วม

ประชุมและไม่ได้ลงลายมือชื่อรวม ๕ ราย ทำให้การดังกล่าว พิจารณาแล้วเห็นว่า พอเป็นหลักฐานที่ทำให้เชื่อได้ว่า ผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่วิสามัญพรรคพลังใหม่ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕ มีจำนวนไม่เกิน ๓๒ คน ซึ่งเป็นจำนวนที่ต่ำกว่าที่กำหนดไว้ในข้อบังคับพรรคข้อ ๗๐ วรรคสองที่อ้างถึงข้างต้น ซึ่งกำหนดไว้ว่า “องค์ประชุมใหญ่ตามข้อนี้จะต้องมีผู้เข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน” ดังนั้น จึงเห็นว่ามีเหตุตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) เกิดขึ้นจริงตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง ศาลรัฐธรรมนูญจึงชอบที่จะสั่งให้ยุบพรรคพลังใหม่ได้

ในเมื่อได้วินิจฉัยว่า ศาลรัฐธรรมนูญชอบที่จะสั่งให้ยุบพรรคพลังใหม่ตามคำร้องที่ ๑ ของผู้ร้องได้แล้ว ก็ย่อมไม่มีพรรคพลังใหม่เหลืออยู่ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบได้อีกต่อไป และเนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว แต่เพียงสั่งให้ยุบพรรคการเมืองเท่านั้น ตามที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น จึงไม่มีความจำเป็นและไม่มีเหตุที่จะต้องพิจารณาวินิจฉัยคำร้องที่ ๒ ของผู้ร้องอีก จึงให้ยกคำร้องที่ ๒ เสีย

นายสุจินดา ยงสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ